

24 May 2013 Friday 16:00-18:00

Chairman: Uzel İ., Şar S.

HALİDE EDİP'İN HANDAN ROMANINDA "DELİLİK" SÖYLEMİ

Feryal Saygılıgil¹

¹Assist. Prof., İstanbul Arel University Faculty of Science and Letter, Dept. of Sociology, s.feryal@gmail.com

Handan 1912 yılında yayımlanmış Halide Edip'in kadın kahraman yaratımı açısından en önemli romanlarından biridir. Romanda olay örgüsü mektuplarda açıklanan iç diyaloglar aracılığı ile ilerler. Bu mektuplar başlarda erkek kahraman ve erkek arkadaşları tarafından yazılmışlardır ve ancak romanın sonlarına doğru okur kadın kahramanın sesinin bir izine rastlar, ama yine de mektupları aracılığıyla. Bu edebi aracın kadın sesini anlatıya dönüştürme etkisi vardır. Dahası, kadın kahraman tarafından yazılan mektupların bazıları hiçbir zaman gönderilmezler (*Handan*'ın sözleriyle "çöp tenekesine gitmeye" mahkûmdurlar.) ve romanın sonunda, düşünceleri "*Handan*'ın duyguları" başlığı altında anlatılır. Bu şekilde yazar tarafından düşünceler ve duygular arasında bir ayırım yapılır: dile getirilebilenler ve dile getirilemeyenler olarak.

Erkek kahraman normlara karşı gelen duygularını erkek arkadaşıyla paylaşmakta hiçbir sorun yaşamazken, sosyal olamayan, dolayısıyla dışlanan düşünce ve duygular yalnızca *Handan*'a, kadın kahramana ait olanlardır. Bu tür anlatım stratejileri aracılığı ile Halide Edip farklı bir iç benlikle karşılaştırılan bir dış gerçeklik çizer, böylece kadını sorunsallaştırır ve temelde sosyal olan, karşıtlığın, karşıt söylemin geçici bir birleştirilmesi olan kimlikle, bu tür karşıt söylemlerin, onun aracılığı ile sürekli çözümlenmesi gereken bir süreç olan öznellik arasındaki fark konusunu gündeme taşır. Yani özneliliğin oluşumu.

Handan, modern Türkiye'deki kadınların unutmayı anımsaması gereken bir hayalete dönüşür. *Handan* aklının dizginleyemediği aşırı tutkuya sahip olmaktan acı çeker. Benliği ve hafızayı kaybetmek yolu ya da ölmek dışında sorununun bir çözümüne ulaşamaz. Bu çalışmada "sinir buhranı" yaşayan bir kadının hikâyesi onun özneliliğini oluşturması bağlamında tartışılmaya çalışılacak.

Anahtar Kelimeler: Halide Edip, *Handan*, Delilik

THE DISCOURSE OF "MADNESS" IN HALIDE EDIP'S NOVEL OF *HANDAN*

Handan, published in 1912, is one of the most important novels of Halide Edip in terms of creating a woman hero. The plot in the novel develops with internal dialogues stated in the letters. These letters have first been written by the male hero and male friends. Only toward the end of the novel does the reader find the traces of woman hero's voice, but again through the letters. This literary tool has the impact of transforming the woman voice into a narrative. Furthermore, some of the letters written by the woman hero is never sent and at the end of the novel, her thoughts are narrated under the heading of "*Handan*'s emotions". Thus a distinction is made between the thoughts and emotions by the writer: those that can be put into words and those that cannot. While the male hero does not have any problem in sharing his feelings against the norms with his male friend, non-social, and therefore isolated thoughts and emotions are only the ones that belong to *Handan*, namely the woman hero. *Handan* turns into a ghost that the women in modern Turkey have to remember as something to be forgotten. *Handan* suffers from having an extreme desire that her mind cannot restrain. She cannot find another solution than losing herself and memory or than dying. In this study the story of a woman who lives through "a fit of nerves" will be opened up for discussion within the context of forming her subjectivity.

Keywords: Halide Edip, *Handan*, Madness